Ramón Corral Beneyto, Notario del Ilustre Colegio de Madrid, con Residencia en esta Capital.

Doy fe: De que al presente ejemplar facsimil del «Codex Calixtinus», cuyo original se conserva en el Archivo de la Catedral de Santiago de Compostela, le corresponde el número 710 de la edición que para España, y limitada a 995 ejemplares, ha sido realizada por la cesión y colaboración del Excmo. Cabildo Metropolitano de Santiago con Kaydeda Ediciones, siendo cedidos a la Catedral 150 ejemplares venales, y numerando 75 ejemplares en números romanos y tinta roja para colaboradores, depósito legal y centros especializados.

Todo ello según resulta del Acta autorizada por mi el dia 14 de Julio de 1993. Número 1.735 de mi protocolo.

Madrid, a 14 de Julio de 1993.

NOTARIA DE D. RAMON CORRAL BENEYTO MADRID

Es una Edición dirigida por:

Kaydeda Ediciones

El Cabildo de la S. A. M.

Iglesia Catedral de Santiago de Compostela

hace entrega a

D. Peter Hesseling, presidente de la

Nederlands Genootschap van Sit Jacob,

de un facsímil del Codex Calixtinus (nº 710)

el día 4 de abril del año 2018

Archivo-Biblioteca de la Catedral
SANTIAGO DE COMPOSTELA

Segundo L. Pérez López

Deán

EX RE SIG NA TVR
IACOBVS LIBER ISTE VOCATVR
IPSVM SCRI BEN TI
SIT GLORIA SITQVE LE GENTI

Incipit ep̃la beati calixti pape.

ALIXTVS ep̃s seruus seruorum dei.
sanctissimo co͂uentui cluniacensis basilice.
sedis ap̃lice. sue electionis. heroib; q: famo
sissimis Guillmo patriarche hierosolimita-
no. & didaco co͂postellanensi archi ep̃o.
cunctisq; ortodoxis salutem & ap̃licam be
nedictione͂ in xp̃o. Quoniam in cunctis
cosmi climatib; excellentiores uob heroes.
dignitate & honore repperiri nequeunt.
hunc beati iacobi codicem. paternitati uestre
misi. quatinus siquid corrigendum in eo inuenire poteritis. auc
toritas uestra amore ap̃li diligenter emendet. Verumtamen innu
meras per hoc codice passus sum anxietates. Dum uero eẽm sco
laris. ab infancia ap̃lm diligens. quatuordecim annorum spacio.
perambulans terras & prouincias barbaras. que de eo scripta inue
niebam paucis etiam uilib; & irsutis scedulis diligenter scribe
bam. ut in uno uolumine ea comprehendere potuissem. quatinus
sci iacobi amatores apcius simul inuenirent. que necessaria sunt
festis dieb; legenda. O mira fortuna; Inter predones cecidi. & rap
tis omnibus spoliis meis codex tantum mihi remansit; Ergastulis tru
sus fui. & perdito toto censu meo. mihi tantum michi codex remansit; In pe
lagis multarum aquarum crebro cecidi proximus morti. & euasit co
dex minime infectus. me exeunte; Domus qua eram cremata. &
consumptis reb; meis. euasit codex mecum inustus; Qua propter

cepi excogitare. s; quam codex iste quem manib; meis pficere
studebam: dõ foret acceptabilis. Cumq; hec summo studio pre
meditarer. nocte raptus in extasi quadã aula regia fulg[illegible]
uidi iuuenẽ quendam inestimabili pulcritudine decoratum,
splendida luce circundatum. regia ueste mirabiliu induitũ. re
gali laurea laureatũ. orientalem ualuam eiusdẽ aule cũ qbus
dam sociis ingredientẽ: quoꝝ uni sic ait; Ecce filiũ regis. Et
statim ille cathedra obtima sedens: michi sedenti pedib; eius
ait; Prebe m̃ quas in manu habes cirotecas; Cui libenter obtuli;
Qui cũ eas manib; accipet: talamũq; ingrederet: quidã ex so
ciis ei quasi dapifer eet ipsius. michi de illo ait: qa ipse est
filius regis sũmi; Et addidit dicens; Sicut cirotecas a mani
bus tuis accepit: sic codicẽ aplicũ postquã cõpleueris. placide
ac uoluntarie suscipiet. Rursum translationis aplice sermonẽ
Veneranda dies. michi ruminanti: ac quaternionẽ ei scripture inẽ
manus tenenti: una cũ beato iacobo in extasi ipse apparuit dicens;
Hec nobis precepta qcta. omib; obseruanda. scribe n̄ differas; Scri
be que cepisti: corripiens scelera prauoꝝ hospitũ manentium
in itinere apli mei. Et idcirco nemo putet me aliqd ex pprio
sensu meo scripsisse: s; ex libris autenticis utriusq; scilt testamti.
scorꝝq; doctorꝝ. Jeronimi. Ambrosii. Augustini. Gregorii. Be
de. Maximi. Leonis. ceteroꝝq; catholicoꝝ: ea que in pmo codi
ce habent. intelligat ut in eo patet excerpsisse; Cetã û que in
libris sequentib; istorialit̃ scribunt: aut pprĩs oculis uidi. aut
scripta repperi: aut uerissima relacione didici. & meis scripsi; Ne
mo q̃ hunc despiciat librũ: cũ inuenerit in eo leuẽ dictatũ;
Idcirco enĩ leui dictatu nros sermones in eo scripsim: ut tam
impitis quã ptis apiant; Multi quod non intelligũt despi
ciunt; franci theotonicos. & romani grecos despiciunt: eo qd
eoꝝ linguã minime intelligunt; Si cotidie audio pdicantẽ
grecũ aut theotonicũ. & n̄ intelligam: que utilitas ẽ michi:
Qua propt̃ sup qtuor euanglia & sup pphas. exposiciones
dudum sci pt̃enderit: qa minime intelligebant; Si m̃ panẽ
non incisum ad mensam dedis. leta accipio. Si abscisum: leti

or suscipio; Parū pficit crusta· donec appareat mica; Sincerꝰ
potius quid inse latet clarius ostendit. Sincerꝰ & aptꝰ occts.
clarius uidet quā obscurꝰ aut clausus; Candela clara que
cunctis circū adstantib; dat lum̄. magis pficit· quā ea que
aliis prebet et aliis negat; Sic q̄ omib; pate factum ē. opus
culū istud· ut tā ptis arte gramatica. quā n̄ intelligentib;
magna pficiat; S; qd de illo in eccta debeat legi· nob insinu
andū; Quicquid scribit̄ in duob; p̄mis codicib; usq; ad cōsi
mile signū hui signi. ☧ quod est ihs xps· in ecctiis p ut or
dinatū ē. ad matuti nas & missas decantet̄ ł legat̄,
Est eni autenticum. magnaq; autoritate expressum.
Et qcquid post signū illud insequentib; scribit̄· in refec
toriis ad prandia legat̄. Ingentis tam̄ autoritatis ē· s; que
in duob; primis codicib; habent̄· satis sufficiunt ad matuti
nas legendū; Siq; oms sermones & miracta beati iacobi que
in hoc codice continent̄. dieb; festis ei pre magnitudine sua
legi in eccta nequeunt· postea p unā qq; ebdomadam tali
sct die qua ei festiuitas olim fuit in refectorio saltī legā
tur. Responsoria. & missarum cantica que de euangłiis edidi
mus & in hoc libro scripsimus· nemo cantare dubitet, Sr̄
non nulli qui dicet ēē apocrifa Responsoria passionis sci
iacobi. apts xpi iacobus p sinagogas ingrediens· eo quod cūc
ta que in passionib; aptorꝝ scripta habent̄· non apud oms
p magna autoritate recipiunt̄; Alii cantant ea. alii n̄ cantāt;
In urbe tam̄ qua fuerat edita· non ad plenū cantant; Alii res
ponsoria a quodam p̄sule legionensi olim edita· in cōposite
cantant. Alii uni mris siue cōfessoris. ℟. Sce iacobe xpi apte
audi rogantes seruulos. cantant de scō iacobo· alii sci iohis
babtiste. ℟. o speciale decꝰ. simili cantant· alii sci nicholai.
℟. quasi de eo nulla sint ppa. ℟. abusiue cantant; Canonicꝰ
quidā sci iacobi cantor eidē basilice. nomine iohs Rudrici.
dum uice quadā ebdomadā suā facet. et ex oblacionib; alta
ris marsupiū suū impleret· sibi met ipsi cōmemorauit· qd
in quodā responsorio sci nicholai canit̄· nouit suis famīs

prebe presentia cōmoda. Qua propt̄ usus ē cantare in choro sci
iacobi. die festo. idem. R. Auferens cōfessoris nom̄: e cōuerso dics.
Beat⁹ iacobus iam triumpho potitus nouit suis famulis prebe
presentia cōmoda; Et ꝙ usus eccłastic⁹ obtinet aliqđ. R. Aposto
rum. de cōfessore quolibet non cantare: sic idē usus obtinet
R. Uni⁹ cōfessoris. siue mris. siue sci iohis bbe. siue cuius libet
sci: de quolibet apto non cantare. Alii ad missam sci iacobi i
troitum. Gaudeam⁹ om̄s in dn̄o cantant: qđ eccła solū m̄ de
scis uirginib; ꝓpe utit̄ cantare: agathe. sce. marie uirginis.
et marie magdal; Alii introitū. Letem̄ om̄s in dn̄o. alii michi
autē nimis. alii iuxta animi sui arbitriū ut ita dicā suas
strophas. cantant; Qua ꝓpt̄ ꝑcipim⁹. ne aliq̄s amplius aliq̄. R.
de eo cantare ad libitū suū presumat: ī autentica. R. euange
lior: que hic liber cōtinet. Saluator ꝓgressus pusillū: ut. R.
Ecce ego mitto uos; Similit̄ ad ei⁹ missam null⁹ amplius can
tet aliquē introitū nisi. Ihs uocauit iacobū zebedei. cū suis
cantib; sequentib⁹: aut michi aut̄ nimis; Quicquid eni de sco ia
cobo cantat̄ (nota): ingentis autoritatis et debet; Precipuū sanctis
illud quoq; debet haberi: ut matutinas iacobi deuocio cleri
cōcelebret; Sit cū responsis lectio trina. Hec de sint ore; Gens
audiat hec ꝑegrina; Hoc faciendū clero sci iacobi in eius
basilica ꝑcipim⁹ cunctis dieb⁹. excepto die natal dn̄i. et cene.
et parascheue. et sub seqntis sabbi. et pasche. et pentecostes; Similit̄
ꝑma missa ꝓpa de sco iacobo omib; dieb⁹ ꝑegrinis decantet:
exceptis dieb; ꝑfatis. Et post ꝑmā precē missę: sedule ꝓse
quatur ꝓ ꝑegrinis hec oratio; Pateant aures miscdię tuę
q̄s dn̄e precib; supplicantū beati iacobi ꝑegrinor: et ut pe
tentibus; ~~Requirē in .i. codice.~~ Quisquis ḡ ea que hic lib conti
net. inanib argumtis ut uacuis disputationib; suis irrita fe
cerit. ut spreuerit. t loqui cōtra ea presumpserit: anathe
ma cum arrio et sabellio sit; Ualete om̄s in domino; Data
laterani. idus iani; INCIPIUNT CAPLA HUIUS LIBRI:

Captm. I. Sermo sci Bede prbi. F. IIII.
Quoniā beati iacobi uigilias.

Captm. II. Exposicio beati calixti pp. Vigile noctis sacratissime. f°. VI.
Captm. III. Benedictiones eidem calixti. pp. ad lectiones. f°. e VIII.
Adsit nobis gra di.
Captm. IIII. Modica passio sci iacobi. f°. e VIII
Caio quatuor annis
Captm. V. Sermo bi calixti. pp. f°. e IX
Celebritatis sacratissime
Captm VI. Sermo. II eiusdem calixti. pp. f°. ee IIII
Spali igitur iocunditate
Captm. VII. Expositio eiusdem calixti. pp. f°. eee I
Adest nob dilectissimi frs
Captm. VIII. Omelia sci bede. prbi. f°. el IIII.
Dns coditor ac redemptor nr.
Captm. IX. Magna passio sci iacobi. f°. el VIII.
Post ascensionem dnicam ad celos apls dni nri ihu x.
Captm. X. Exposicio bi ieronimi. f°. l III
plica sollempnia ueneranda
Captm. XI. Exposicio eiusd bi ieronimi. f°. l V
Quare petrus & iacobus
Captm. XII. Exposicio bi calixti. pp. f°. l VII
Preclara sollempnia
Captm. XIII. Exposicio bi ieronimi. f°. le IIII
In presenti capitulo ostenditur
Captm. XIIII. Omelia bi gregorii. pp. f°. le V.
Qua natalem beati iacobi apli & mris.
Captm. XV. Sermo bi maximi epi. f°. le VII
Exultemus in dno dicemus. & cogruis honoribus.
Captm XVI. Exposicio scorum. ieronimi & maximi f°. lee II
Sollempnitatem hodiernam.
Captm. XVII. Sermo bi calixti. pp. f°. lee IIII
Ueneranda dies.
Captm. XVIII. Omelia bi gregorii. pp. f°. ee IIII.
Audistis frs kmi quia.

Captm. XVIIII. Expositio bi calixti pp. fo. CCV
Sollempnia sacra presentia.
[C]aptm. XX. Expositio scorum iheronimi augustini gg. et cal[ixti]
Festiuitate electionis & translacionis. fo. CCVIII
[C]aptm. XXI. Capitula calixti pp. de vigilia s. iacobi. & de
die passionis eiusdem. fo. C. I
Iacobus di & dni nri ihu xpi seruus. pho
Captm. XXII. Responsoria calixti pp. cum suis antifonis &
ymnis in vigilia. sci iacobi. fo. C. I
Redemptor imposuit
Captm. XXIII. Responsoria euanglica eidem calixti pp. cum
suis antifonis (pho) & himnis. diebus festis. passionis sce tra[ns]
lationis sci iacobi cantanda; fo. C. VII
[S]aluator progressus pusillum
Captm. XXIIII. [M]issa calixti pp. vigilia s. iacobi cantan
da. cum suis apparatibus fo. CCIIII.
[I]acobus et iohs.
Captm. XXV. Versus calixti pp. cantandi ad processionem
s. iacobi. intraque sollempnitate ipsius; fo. CCVI
[S]alue festa dies iacobi
Captm. XXVI. [M]issa eiusdem calixti pp die festo passionis
s. iacobi dicenda. cum suis apparatib; fo. CCVIII.
Ihs uocauit iacobum
Captm. XXVII. Missa eiusdem calixti pp. pro peregrinis sci
iacobi seduale cantanda. fo. C ee u.
[C]aptm. XXVIII. [E]pistole misse eidem calixti pp. que singulos
per singulos dies ebdomade. s. iacobi sunt cantande. fo. C ee iiii
Captm. XXIX. Capitula eiusdem calixti. pp. in translatio
ne s. iacobi dicenda. fo. C ee ii
Iacobus placuit deo
Captm. XXX. Missa calixti. pp. die festo translationis
sci iacobi cantanda. fo. C ee ii
Captm. XXXI. [F]arsa misse. s. iacobi. cum conductis
et benedicamus; fo. C eee ii

Lib. II. fo. CCL
Lib. III. fo. CCLVI. Lib. IIII. fo. CCLIII
Epla innocentij. fo. C ee ii